

Ako prešla Miša
históriou Spiša:
Novoveská raketa

str. 1

Talentovaného
chlapca bude
učiť gitarový...

str. 5

Rodinný klub
na firemných
základoch...

str. 8

Spišský

PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

1. august 2015

ZDRUŽENA DÁVA PRÁCU ĽUĎOM SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Družstvá, na rozdiel od štátnych podnikov a závodov, prežili celkom úspešne prvú vlnu privatizácie na Slovensku. Možno aj preto nestihol výrobné družstvo Zdrúžena osud Tatrasvitu, Nového domova, Železorudných baní, Mliekárne a ďalších podnikov v našom meste.

Toto výrobné družstvo funguje už 56 rokov a už 12 rokov stojí na jeho čele František Čekel. Takto popisuje začiatky existencie družstva: „Už od samého začiatku tu pracovali ľudia so

zdravotným postihnutím, prevažne v službách. Postavilo závody v Spišskej Novej Vsi, Gelnici a Švedlári.

Výbudovalo aj, na vtedajšiu dobu, modernú budovu – Družstevný dom pokračovanie na str. 2

lebo

TAKTO TO VIDÍM JA

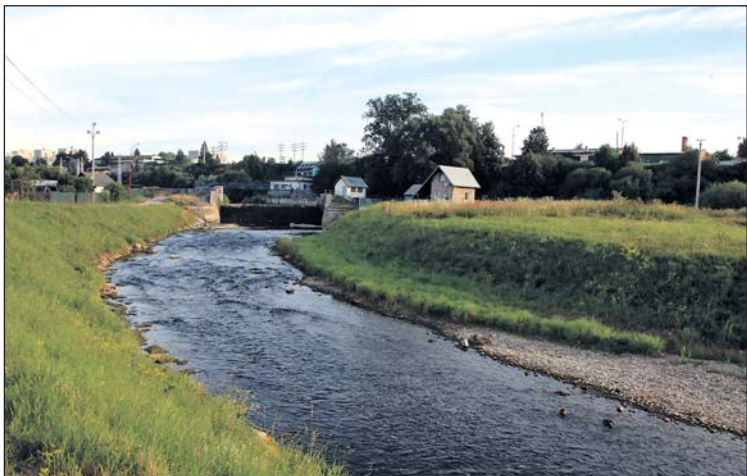
Teplotné rekordy v júli padali aj v našej Spišskej Novej Vsi. Kto mohol, sťahoval sa k vode. V tomto smere vynikajúco poslužilo naše kúpalisko.

Za ústretovej krok považujem zníženie vstupného pre obyvateľov nášho mesta. Nie je to síce žiaden su-

permoderný aquapark, ale má mnoho ďalších výhod, ktoré k nám lákajú aj návštevníkov z iných miest. Keď-

že poznám Územný plán mesta, viem, že to čo je dobré, by mohlo byť ešte lepšie. Na mysli mám ešte lepšiu ponuku „vodného“ vyžitia pre Novovešťanov, prípadne turistov. Konkrétne nevyužívané pozemky, na ktorých už desiatky rokov chátra bývalé plážové kúpalisko, na ľavom brehu Hornádu pri sídlisku Mier. O nich hovorí náš územný plán, že by mali byť využívané na rekreáciu, oddych a vodné športy. Povedzte sami: nebola by to paráda, mať v meste prírodné plážové kúpalisko?

Nie som priateľom vysvetľovania, že sa to nedá, že je to príliš náročné, prípadne prídrahé. Veď ak dokážeme nájsť peniaze na stále viac nových pokračovanie na str. 2

AKO (NE)OŽIVUJEME NÁMESTIE

Centrum mesta je miestom na korzovanie a stretávanie sa ľuďmi. Je najkrajšou časťou mesta a malo by ľuďom ponúkať všetky potrebné služby i zábavu.

Niežeby to spišskonovoveské námestie takúto ponuku neposkytovalo, ale stále viac sa mi zdá, že niečo nové a atraktívne v našom meste vzniká len na jeho periférii. Hovorím predovšetkým a obrovských marktoch a nákupných strediskách, ktoré

ako magnety ťahajú ľudí za svojim tovarom a atrakciami. Majitelia predajní na námestí im môžu iba ticho závidieť. V dobách, kedy u kupujúcich najčastejšie vyhráva cena nad kvalitou, im konkurovať nemôžu.

lebo pokračovanie na str. 2

editoriál

Snažím sa, aby môj krátky príhovor k vám, našim čitateľom, bol každý mesiac v čo najpozitívnejšom duchu. Veď zlými správami o tragédiách a násilí nás krmia médiá dennodenne. A načo ešte prisypávať soľ do boľavej rany? Niežeby sa v júli nič pozitívneho neudialo, ale nad všetkými informáciami čnie jedna veľmi smutná. Prevyšuje ich o toľko, že mi nedá, aby som sa k nej aspoň v niekoľkých vetách nevrátil. Bol piatok popoludní a my sme, rovnako ako mnohé iné rodiny, brázdili jarmok. Umorení od horúčavy a vysušení po chutnej klobáse, objednali sme si chladné pivo. Vo chvíli, keď som sa chystal zvlažiť vyschnuté hrdlo a rozpalené telo týmto božským nápojom, zazvonil mi vo vrecku mobil. Smäd bol silnejší než zvedavosť a tak som si najprv dobre odpil. A urobil som dobre. Pretože o chvíľu mi to pivo v ústach poriadne zhorklo. Vzápätí som sa dozvedel tú strašnú správu o havárii záchranského vrtuľníka v Slovenskom raji. O štyroch ľudských tragédiách, ktoré sa vymykajú chápaniu. Osobne som poznal iba jedného z nich - šéfa horských záchranárov v Slovenskom raji. Dušan patril k raju ako bryndza na halušky a ja sa bojím, že ešte dosť dlho mi bude návšteva niektoej z roklin chutiť ako halušky bez bryndze. Je márne, ako prečerpávanie mora lyžičkou, hovoriť si, že všetky mohlo dopadnúť inak, keby... Ale aj tak sa s touto tragédiou nedokážem vnútorne zmieriť. Staré babky zvykli pri podobných udalostiach hovoriť, že nás Pán Boh trestá, lebo sa málo modlíme. Ako ale potom vysvetliť ďalšiu udalosť, pri ktorej zabíjal blesk ľudí modliacich sa pred kostolom v Kluknave?

Smutný júlový editoriál zakončím krátkym priánim: Nech je august oveľa krajší ako bol júl.

Združena dáva prácu ... dokončenie zo str. 1

služieb, v ktorom sa prevádzkovali služby ako remenárstvo, čalúničstvo, oprava šijacích strojov, oprava dáždnikov, kníhviazačské služby, maloobchodná družstevná predajňa výrobkov apod. "

Niektoré druhy služieb a výroby boli časom zrušené. František Čekel do Združeny nastúpil v roku 1998. Začínal ako vedúci marketingu a odbytu. Predsedom družstva sa stal v roku 2003. Aj on, rovnako ako jeho predchodcovia dbá na to, aby dal prácu aj ľuďom, ktorí si ju zhánajú ťažko. V súčasnosti v družstve pracuje priemerne 25 zamestnancov, z toho 14 so zdravotným postihnutím. Činnosť výrobného družstva sa v súčasnosti zakladá na výrobe a dodávke obalov z vlnitej lepenky a papiera. Tieto obaly sú

dodávané do firiem prevažne v blízkosti do vzdialenosti do 50 km.

Nenápadná firmička, ktorá bezpečne pláva úskaliami trhu. Viac robiť, ako o práci hovoriť, to uznáva aj jej šéf. Do budúcnosti si nestavia nereálne ciele. Kvalitou svojich výrobkov si chce upevniť a ešte rozšíriť portfólio svojich zákazníkov. A naďalej dávať prácu aj tým, ktorých čiastočne obmedzuje zdravotné postihnutie. Tlieskame a držíme palce!

leb

Ako (ne)ožívujeme námestie... dokončenie zo str. 1

Žijeme takú dobu, v ktorej si ľudia radšej obzerajú tovar v regáloch, ako krásne námestie. Pri kúpnej sile Novovešťanov je až neuveriteľné, že sa tieto novodobé chrámy obchodu stále rozrastajú. V ich tieni ale zanikajú malé obchodíky a tak len neinformovaný pesimista, čiže optimista, sa môže tešiť, že nové obchody prinášajú aj nové pracovné miesta. A tak nejako to asi bude aj s novou, „poľskou“ akvizíciou v Spišskej Novej Vsi - Merkur Marketom. Prilákal hneď po otvorení tisícky ľudí a jeho tržby boli, podľa našich informácií, v prvý deň 80 a v druhý 50 tisíc eur. Periféria opäť víťazí nad centrom.

Samostatnou kapitolou sú terasy, ktoré si pred svojimi prevádzkami už roky v letnom období stavajú majitelia reštaurácií. Dozvedeli sa, že budúci rok ich už vonku nevytiahnu. Alebo zainvestujú do nových, ktoré od nich žiada mesto, alebo budú bez terasy. Mnohí podnikatelia v centre mesta môžu mať oprávnené chuť prísť pred Radnicu a vyzvonit si Zvonom priani niečo, čo by im pomohlo a prilákalo viac ľudí na námestie, ako do periférie.

leb

Takto to vidím ja... dokončenie zo str. 1

sôch a pamätníkov, určite sme schopní urobiť aj projekt využitia tohoto areálu. A s pomocou eurofondov zameraných na regionálny rozvoj, či podporu cestovného ruchu, by tento nápad nemusel byť až taký nereálny, ako dnes niektorí hovoria. Veď nové kúpaliská si dokázali postaviť aj v malých obciach ako je Spišský Hrhov, či Gánovce. Pre mňa je takýto servis pre Novovešťanov prioritou. Veď na tomto území sa zatiaľ stavajú iba obrovské markety

a ja nakupovanie nepovažujem za formu rekreácie.

Určite sa nájdu takí, ktorí si pomyslia, že si staviam vzdušné zámky a snažím sa ťahať ľudom popod nos medové motúzy. V tíme ľudí, s ktorými spolupracujem sú aj odborníci na písanie projektov v rámci výziev Európskej komisie. Veď pre mesto už dokázali takto „vybaviť“ milióny eur. Oni takúto váziu za nereálnu nepovažujú. A cestu nám ukázali Levočania. Dokázali vybudovať unikátne bio-kúpalisko, ktoré v Levočskej doline radi navštevujú aj mnohí Novovešťania. Keby to niekto

pred pár rokmi povedal v Levoči nahlas, asi by ho vysmiali. Dnes mu tleskajú.

Ja to vidím tak, že aj u nás by sme dokázali burinu na-

hradiť areálom pre plavcov a možno aj rybárov a fanúšikov vodných športov.

Rasťo Javorský

šuškanda

Určite takmer všetci poznáte rozprávku Kráľovstvo krivých zrkadiel. Bolo opačnou stranou skutočného sveta a vládol mu kráľ Abaž, teda Žaba.

Dobro v ňom bolo zlom a naopak, zlo dobrom. Kto hovoril pravdu tam bol klamárom a klamárom všetci verili. Sľuby boli dôležitejšie ako skutky, hoci sa nimi nikdy nestali. Nič vám to nepripomína? Mne teda áno. Porovnanie skutočného života na Slovensku s takým, aký ho vykresľujú politici. Do omrzenia počúvame ako rýchlo (v porovnaní s inými krajinami) rastie naša životná úroveň, koľko miliónov sme investovali do podpory zamestnanosti, ako vytvárame nové pracovné miesta apod. Potom si tí šťastnejší pozerú na výplatné pásky (ostatní čakajú na podporu v nezamestnanosti), odrátajú nevyhnutné náklady na živobytie a reálne zistia, že proklamované kráľovstvo a skoro blahobyt pozná na Slovensku asi tak 1% jeho obyvateľov. Keď vďaka sezónnym prácam klesne nezamestnanosť o zanedbateľné desiatiny percenta, už sú toho plné noviny a obrazovky. Keď

sa po jeseni nezamestnanosť zvýši, už sa o tom nehovorí. Už sa sľubujú 13. dôchodky. A ktorý z politikov si priznal, že pol milióna Slovákov zamestnávajú iné krajiny, pre-

aj k nám do Spišskej Novej Vsi. Ešte pred Nežnou revolúciou ma prekvapil kamarát, ktorý v mladom veku vstúpil do komunistckej strany. Keď som sa ho opýtal: Prečo? od-

a hneď potom aj riaditeľom školy. Pracovníčka Akadémie vzdelávania je dnes riaditeľkou Úradu práce, bývalý robotník dnes šéfuje Sociálnej poisťovni. Zástupca riaditeľa školy už šéfuje Okresnému úradu. Kariérny výťah im (a nielen im) v Spišskej Novej Vsi našťartovalo členstvo v strane Smer-SD. Píšem o tom preto, lebo pri poslaneckom sľube sa podpísali, že budú úprimne a zo všetkých síl zastupovať záujmy všetkých obyvateľov mesta. V Spišskom Patriote sme im niekoľkonásobne ponúkali priestor, na ktorom by vás, našich čitateľov, informovali o tom, čo pre nich urobili, prípadne ešte chcú urobiť, aby s vami, jednoducho, komunikovali. Ani jeden z nich to nebol ochotný urobiť. Stranicky pokyn predčil svedomie. Kráľovstvo krivých zrkadiel zvíťazilo nad skutočným svetom. V rozprávke sa to končí inak. Naš život, zdá sa, nie je a ani nebude rozprávkový.

leb

ilustr. foto, internet

tože tam museli vycestovať za prácou? Žiaden. V ich kráľovstve krivých zrkadiel je táto informácia klamstvom. Tak nejak možno definovať aj obsah slova „politikárčenie“. Sme svedkami toho, ako úspešne sa zo celoslovenskej úrovne prenieslo aj do niektorých miest a obcí. Žiaľ,

povedal: Keď budem chcieť pracovne postúpiť niekde vyššie, bez členstva v strane nemám nárok. Myslíte si, že to je dávno zabudnutá pesnička? Ti skúsenejší vedia, že nie. Poslanci nášho mestského zastupiteľstva sú toho dobrým príkladom. Pár dôkazov? Nech sa páči. Učiteľ sa stal poslancom

PANORAMA CITY S.R.O.

II. vlna výstavby garáží,
Sadová ul., Spišská Nová Ves

VOLNÉ BYTY DO PRENÁJMU
Slnčné nábrežie 1

- byt č. 11, 1,5 izb, 53,53 m²,
- byt č. 16, 1,5 izb. 45,66 m²

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

www.panoramacity-sro.sk

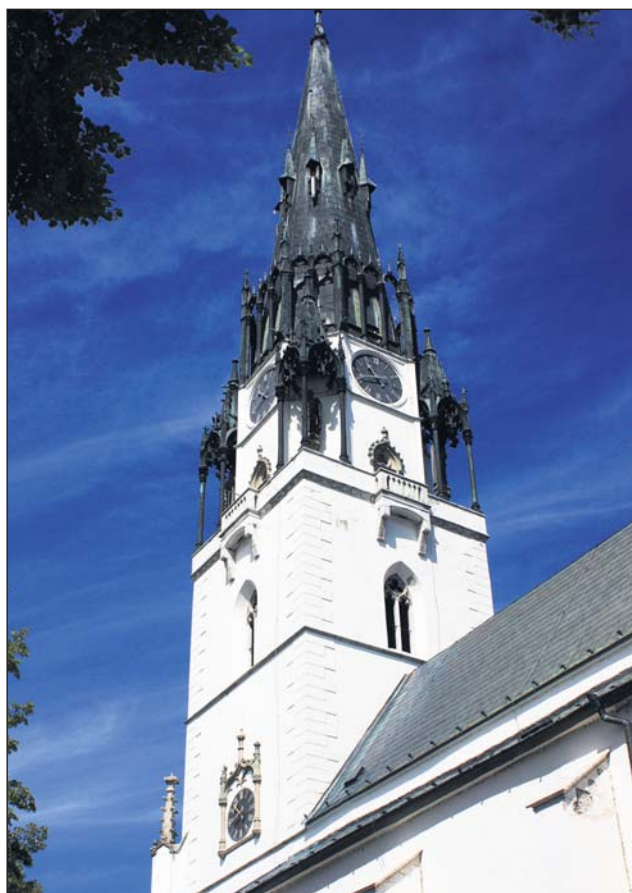
Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

ako prešla Miša históriou Spiša

NOVOVESKÁ RAKETA

Aj keď Miša žila viac rokov vo Viedni, narodila sa pod povestným Dachsteinom, kde odjakživa ochladzovali údolie rieky Enn čerstvé vetry okolitých ľadovcov. A tak keď v júli vystúpila ortuť teplomeru nad 30 stupňov, Miša vyšla zo sprchy, nahodila si ľahké priesvitné šatôčky a nekompromisne zavelila: „Ideme sa ochladiť!“ A keďže do chladničky by sa určite nevošla, vzal som ju na schladenie tela do najvyššej kostolnej veže Slovenska, keď už pre nič iné, tak len preto, že nám už viac ako 100 rokov rastie rovno pred nosom.

Táto neogotická stavba sa pýši výškou 87 metrov a to je pozoruhodný fakt, lebo aj najvyššie vežiaky na Novoveských sídliskách so svojou sotva 30 ročnou históriou a svojimi trinástimi poschodiami siahajú tak akurát do pol pásu tejto obdivuhodnej stavby. Sprievodca otáča ťažkým kľúčom zámku na starých dverách a naše putovanie hore na balkóny veže začíname v točitých románskych schodoch zo studeného travertínu. Na prvej zastávke vysvetľujem svojej rakúskej priateľke, že bohatstvo tohto mesta vzniklo najmä vďaka neuveriteľnej kombinácii histórie baníctva, lesníctva a remesiel, a tento fakt bol navyše podporený toleranciou a spolunažívaním tunajšieho obyvateľstva. A to nielen národnostným, ale aj náboženským. Kostol, ktorého veža je súčasťou, tu stál ako farský už v roku 1268, pravdepodobne na základoch ešte staršej stavby za vlády sv. Ladislava. Pomaly vystupujeme po drevených schodoch vyššie a na druhom medzipodlaží obdivujeme hodinový stroj, ktorý obsluhuje sedmoro hodín a zvony. Už roky sa vedú akademické dišputy, prečo nám naši predkovia zanechali toľko ukazovateľov času, ale len jedno je isté: Práve kvôli tejto rarite nás vo svete poznajú ako „šľepich Špišákov“. O stavebnej zručnosti vtedajších majstrov svedčí i fakt, že v polovici 17. storočia bola veža prestavaná a spevnená železnými svorkami (prvý železobetón v Európe?), aby uniesla váhu zvonov a udržala stavbu vcelku, keď sa pri ohlasovaní presného času rozozvučali. A len tak mimochodom, viete, ako dokázali naši stredovekí predkovia vyniesť tieto viac tonové mosadzné monštrá až tam hore?

Zo strany od evanjelického kostola bola z dreva vyrobená dlhá rampa a voly na druhej strane od Reduty na lanách ťahali zvony na svoje miesto. Thats all. Teda nie celkom. Potrebne je povedať i to, že samotné zvony boli vyrobené a odliate priamo

v našom meste, lebo zvonolejárska dielňa majstra Gála bola známa po celej Európe a len nedávno sa tomuto spišskému veľikánovi otvorilo na námestí pamätné miesto a každý si môže na malom zvone i sám zazvoniť. Dokonca aj o polnoci, čo s „ra-

dosťou“ kvitujú obyvatelia okolitých domov.

Pochopiteľne, že pre návštevníkov veže je najkrajšou odmenou výstupu po úzkych a strmých schodoch výhľad z jedného zo štyroch balkónov, ktoré smerujú na štyri svetové strany, lebo aj kostol Nanebovzatia panny Márie v našom meste je stavaný, ako všetci jeho gotickí súputníci podľa svetových strán. Miša sa najdlhšie zdržala na západnom balkóne, lebo je odtiaľ najlepšie vidno typické pretiahnuté námestie a aj výhľad do ďaleka na Vysoké Tatry je nezabudnuteľný. V stredoveku tu miestni strážcovia ohlasovali trúbkami presný čas, ale hlavne dávali pozor, či v meste a okolí nevznikol požiar. A aby mali vždy čo jesť a piť, na južnom balkóniku možno dodnes vidieť malú kladku, pomocou ktorej si hore ťahali jedlo, pitie a určite aj všelijaké odkazy. Mišu ešte na chvíľu beriem na okraj balkóna a ukazujem jej komplet drevené sochy štyroch evanjelistov, ktoré v nadživotnej veľkosti (až 3 m) už stáročia vo vetre, páľave, dažďoch a snehových búrkach strážia tento raritný skvost Spišskej Novej Vsi. Možno aj vy denne chodíte po meste. V parku zakláňate hlavy, aby ste dovideli na niektorý zo siedmich ciferníkov. Čas uteká. Ak ste ešte neboli tam hore, je najvyšší čas. Turistické informačné centrum vám aj s odborným sprievodom každú hodinu sprostredkuje nenapodobiteľný výstup do histórie Spiša.

A keď som potom so svojou priateľkou sedel dole v parku na lavičke a pozerali sme hore k oblohe, Miša len tak, akoby mimochodom prehodila: „Vieš, čo mi tá veža pripomína?

„Viem. Aj mne. Raketu.“

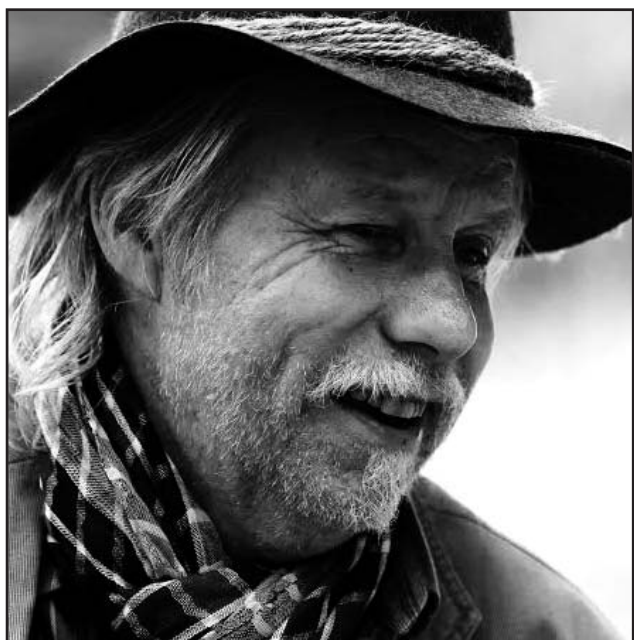
Michal Buza st.

fotoreportáž:

Spišské trhy

spomienky na „starú“ Spišskú Novú Ves: SLADKÁ MALINOVÁ PUSA

Niektoré veci na vás sedia, ako čierny havran, ktorému po dlhom daždi zmokli krídla a nemôže vzlietnuť. A niektoré veci sa o vás len ľahko obtrú krídlom lastovičky a v okamžiku sú preč. Kým ste mladý, stačí otočiť hlavou, lebo svet beží pred vami, ako dobrodružný film na širokouhlom plátne letného kina. Keď ale prídu roky, spomienky oťážajú a nemožno ich jednoducho za-

hnat' mávnutím ruky, na ktorej vystupujú žily a svietia starecké škvryny.

Leto tisíc deväťsto šesťdesiat šesť.

Lenivé molekuly vzduchu sa nepohli ani len o milimeter bližšie k nižším teplotám, pozeral som do zamatovo smutných očí svojej prvej lásky, hlavou som ukrajoval tú cestičku k jej perám, keď tu na dvore zarapkala Jawa dvesto päťdesiatka. Ria vyskočila

k oknu. Na prednom sedadle sedel jej otec, ktorého brucho siahalo až k riadidlám a to mal pred sebou ešte ruksak, ktorý sa prevaľoval až na predné koleso a odzadu sa k nemu tísila zopnutými rukami jeho tenučká ženička, pre zmenu s nošou na chrbte a tak v tesnom, akoby milostnom spojení tvorili dvojicu, ktorej sa takto podarilo prekonať dlhú cestu kdesi od Muráňa z Huty, kde sa skoro ráno vybrali na maliny. Vošli dovnútra. Po kuchyni sa okamžite rozniesli vône lesa, stúpali z ihličiek, čo sa zachytili na otcových čižmách, vylievali sa z maminých rozviatych vlasov a malinový parfum zaliezal aj do tých najtajnejších kútov trojizbového bytu na Hviezdoslavovej dvanásť.

Bolo leto v najlepšom veku.

Ľudia budovateľského socializmu nakladali uhorky a varili lekváre.

A tu je čas urobiť malú vsuvku z politickej ekonómie, hlavne do mysli tých mladších, aby pochopili, prečo ich rodičia, dedovia a babky nostalgicky hovoria, že vtedy boli „iné časy“. Nuž preto, lebo zatiaľ, čo v kapitalizme vládne systém trhového mechanizmu a o cene

(bohužiaľ už všetkého, aj vášho času) rozhoduje vzťah medzi ponukou a dopytom, koncom minulého storočia bolo tovaru nedostatok a ľudia si sami robili nakladané uhorky a huby a lečo a lekvár a klobásy a tlačienku a kyslú kapustu a zemiaky a všeličo možné a život bol takto veselší. Lebo dnes, milí mladí konzumenti, vojdete do nejakého hypermarketu, siahnete do police a doma potom otvoríte fľašku s uhorkami, alebo lekvárom, alebo... a nič vám to nehovorí. Lebo za sklom s uhorkami, alebo lekvárom nie je ani kúsok záhradky, či lesa, ani ohnutý chrbát, ani doškriabané ruky, ani trocha zážitku kdesi, aspoň v malom mozgu, aspoň zdrap spomienky, že ste boli pri tom.

Bolo leto v najlepšom veku.

Muž, čo pred chvíľou zosadol z motorky, si zapálil cigaretu a silno z nej poťahoval, jeho manželka si do pohára naliala studenú vodu a hltavo pila. V kuchyni rástlo napätie. Akoby všetci čakali, zakľaknutí v štartovných blokoch, až sa ozve výstrel a začne sa variť ten nenapodobiteľný a neprekonateľný, naozajstný

malinový lekvár, ktorý bude až do budúcej jari tak krásne, na červeno svietiť kdesi na polici v špajzi. A hneď vedľa neho jahodový, lebo jahody ste si mohli nazbierať na plantáži v neďalekej Levoči, marhuľový kompót, lebo marhule ste si mohli kúpiť na trhu, a ešte aj čerešňový, lebo čerešne boli skoro v každej záhrade a ľudom sa nelenilo ich pozbierať a hrušky s brusnicami a všelijaké iné kombinácie a keď ste v zime vošli do komory, prišla vždy tá chvíľa spomienky na už temer zabudnuté letné dni a hneď vám bolo teplejšie.

Bolo leto v najlepšom veku.

Dostali sme do rúk sitko a veľkú lyžicu, pretláčali sme maliny cez úzke drôtené štrbin-ky a šťavy pribúdalo v hrnci len pomaly, pomaličky a čas sa vliekol, ako tie lenivé molekuly letného vzduchu a ja som pozeral do tých zamatovo smutných očí mojej prvej lásky. A potom sa rozpálili všetky štyri platne na sporáku a pani domu sa krútila okolo hrncov a neustále miešala s vareškou tú vytlačenú zmes aj s cukrom, kým sa všetka voda, napršaná za májových jarných búrok v hlbokých spišských lesoch

nevrátila späť k jedliam, borovicám a smrekom a na spodku kastróla neostal ten sladký malinový zázrak.

Ria si zobrala na varešku kus lekváru, pridržala ho pri ústach, našpúlila pery, pofúkala a keď trocha vychladol, namočila doň ústa. Pozrela na mňa, zreničky v zamatových očiach sa jej rozšírili, usmiala sa a keď sa jej mamka zasa obrátila k sporáku, hlavou rýchlo ukrojila cestičku k mojim perám a vylepila mi sladkú malinovú pusu.

A v tú chvíľu sa rozsvietili strieborné svetielka na plátne letného kina.

Leto dvetisíc pätnásť.

Idem do špajze, beriem z police malinový lekvár, čo som si robil minulého roku. S želírovacím cukrom. Olizujem si pery. Na krátku chvíľu, na ten okamžik, čo ho nazývame prítomnosť sa mi vráti spomienka na sladkú malinovú pusu. Ale potom si rukou pretriem ústa, uvidím vystupujúce žily a starecké škvryny a Ria sa, ako nocou uháňajúci rýchlik vzdáľuje do tmy.

Je leto, už *nie* v najlepšom veku.

Michal Buza st.

pozvánka na kultúru S BÁBIKAMI OKOLO SVETA

Smižančania majú bohatý kultúrny život. Len letmo prelistujete Smižiansky hlásnik a v programe Obecného kultúrneho centra vám hneď v prvom riadku udrie do očí pozvánka na

VÝSTAVU KROJOVANÝCH BÁBIK Z CELÉHO SVETA.

A to je, najmä pre ženské pohlavie (ako spomienka na detské dievčenské hry s bábikami) určite silný magnet na vstup do výstavných priestorov Smižianskeho kaštieľa. A čuduj sa svete, aj mňa tam čosi neuveriteľne ťahalo. A musím priznať, že som neoľutoval, lebo výstava je to viac ako pozoruhodná.

Krojované bábiky z celého sveta pochádzajú zo súkromnej zbier-

ky Slovenky Lýdie Pitra, ktorá síce žije v Amerike, ale narodila sa v Stropkove, kde darovala mestskému múzeu viac ako 100 krojovaných bábik a táto zbierka sa potom vďaka iným príspevkom (najmä Stropkovčanov) rozširovala a cez putovnú výstavu teraz prezentuje po celom Slovensku.

Vo výstavných priestoroch kaštieľa môžete obdivovať kroje na bábikách z Európy, Ázie, Afriky, Južnej Ameriky, ale mňa najviac zaujali práve tie naše, z nášho regiónu, lebo svojou nápaditosťou a farebnosťou, ale aj rozličnosťou z jednotlivých častí Spiša, okúzili nielen môj zrak, ale najmä potešili srdiečko. Výstava je inštalovaná s vkusom a svojou umeleckou hodnotou vysoko prevyšuje územie obce Smižany.

A to je dôvod nasadnúť na štvorku autobus a od utorka do piatku od 9 do 17,00 sa pokochať pohľadom na krásach spišského, slovenského i svetového sveta krojovaných bábik, lebo výstava sa 31. augusta končí a aj tu platí staré známe, že lepšie raz vidieť, ako desať krát počuť.

Michal Buza st.

pred a po: ŠULEROCH

Po zimnej snehovej kalamite bola známa pútnická kaplnka v zúfalom stave. Partia okolo Rasťa Javorského však neváhala, vyhrnula rukávy a už v júli kaplnka opäť slúžila svojmu účelu

naše talenty

TALENTOVANÉHO CHLAPCA
BUDE UČIŤ SLÁVNY GITAROVÝ VIRTUÓZ

Timoteja prijali na Akadémii muzických umení

Talentovaný iba deväť-ročný, Timotej Závacký zbožňuje hru na gitare. „Hudbu som mal rád od malička. Keď mi rodičia kúpili prvú gitaru, hneď som vedel že je to to, čomu sa chcem venovať. Na ZUŠ som začal chodiť až ako 11 ročný. Učila ma pani učiteľka Zuzana Lukáčová. Jej vďačím za svoje úspechy a dodnes ju rád aj osobne navštevujem. Do svojich 15 rokov som chodil na novoveskú ZUŠ-ku a potom som začal štúdium na štátnom konzervatóriu v Košiciach, v odbore hra na gitaru, pod vedením profesora MgA. Jozefa Haluzu,“ prezradil.

Timotej má za sebou veľa medzinárodných úspechov. Za ten najväčší „hudobný klenot“ však pokladá prijatie na Akadémii muzických umení do Prahy. Z medzinárodnej konkurencie siedmich uchádzačov prijali iba Timoteja. „Bude ma učiť významný gitarový virtuóz a skladateľ, profesor Štěpán Rak. Je mojím veľkým vzorom. V októbri k nemu nastupujem,“ ozrejmil Timotej. Triumfy sa však nedejú náhodou. V Timotejovom prípade sú za tým hodiny driny a nielen to. „Od malička ma podporujú rodičia. Ďakujem im, že mi vytvárajú prostredie, aby som sa mohol naplno rozví-
jať. Pravidelne ma podporujú na koncertoch, či súťažiach,“ doplnil. Mladý umelec už má aj ďalšie plány. „Chcel by som koncer-

tovať a popri tom učiť. Na Slovensku je to náročnejšie, preto som sa rozhodol pre štúdium v Prahe,“ uzavrel.

sim

V NEMECKU SPRACÚVA HOVÄDZIE KOŽE

Andreu presvedčil lepší život a zárobok

Štyridsaťpäťročná Andrea Vančakovská odišla zo Spišskej Novej Vsi

pred rokom. Odsťahovala sa do nemeckého mesta Ichenhausen. Andrei pochopiteľne chý-

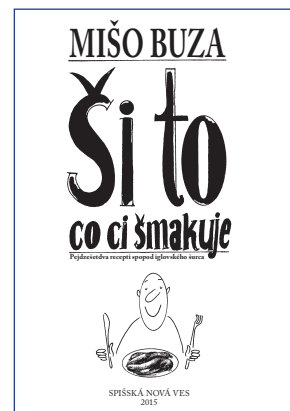
ba domov, rodina aj priatelia. V Nemecku však nie je sama. Žije tam s dcérou a priateľom. „Pracujem vo firme Bader. Je to závod na spracovanie hovädzej kože. Do Nemecka som odišla kvôli lepšiemu životu, zárobku a presvedčil ma aj môj priateľ,“ poznamenala. Andreu v Nemecku prekvapilo najmä to, že sa tam zabávajú hlavne dôchodcovia. „Keďže majú krásne dôchodky, môžu si to dovoliť. Ohúrila ma tu vysoká životná úroveň, nízka kriminalita, nízke ceny, vysoká kvalita potravín a drogérie, príjemní ľudia a krásna príroda,“ vymenovala. Čo sa týka náboženstva, Nemci oslavujú častejšie cirkevné sviatky, ako my Slováci.

Nemecké jedlá, pitie a kultúra sa Andrei vidia veľmi podobné, ako u nás. „Môj obľúbený drink je nemecký bylinný likér. Veľmi rada varím a pečiem, takže tu máme domácu kuchyňu. Keďže varím z veľmi kvalitných potravín, chutí mi každé jedlo,“ poznamenala. Na začiatku Andrea nevedela po nemecky ani slovko. „Veľmi mi pomohol priateľ, za čo som mu veľmi vďačná. Stále sa učím nemčinu, je to ťažký jazyk. Bez jazyka to tu ale nejde,“ povedala. Zdá sa, že Nemecko Andrei učarovalo na stálo. „Mám tu trvalé zamestnanie. Domov sa preto budem vraciť iba cez dovolenku,“ prezradila o svojich budúcich plánoch.

sim

fotoreportáž:

V rámci Dní humoru na Spiši pokrstil náš spolupracovník Michal Buza svoju kulinársku prvotinu „Ši to, co ci šmakuje“. Dielku držíme palce a autorovi prajeme veľa invencie a chuti pri písaní vašej obľúbenej rubriky Recepty do starej macere, ktorá bola hlavnou inšpiráciou narodenia tejto vydarenej a ojedinelej publikácie.

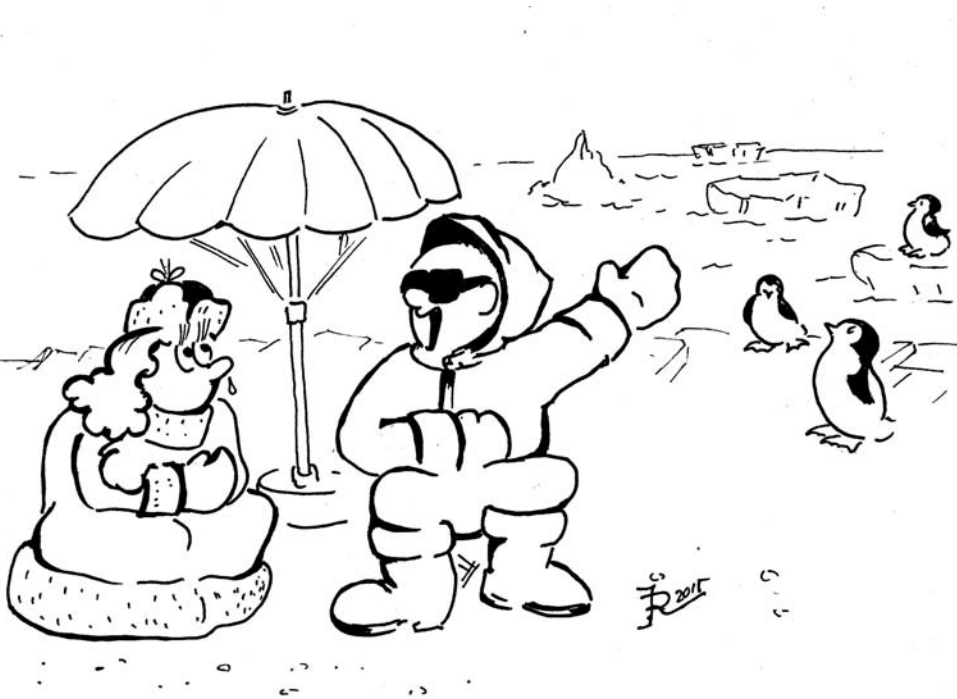

SVET RATANU
...a vytvorte si pohodu

0903 300 333

AKCIOVÉ CENY!

**239€
199€**

Scela ši lacnú dovolenku pri moru? Scela! Scela ši byc se mnu sama bez ľudzi? Scela!
Ta čo teraz ferflotaš? R. Jasečko

krížovka

Autor: Albín Medúz

Dovolenka. Návšteva susedov. Ženy sedia v kuchyni, muži pijú v obývačke pivo:
HOSTĽ: Akú ste mali dovolenku ?
DOMÁCI PÁN: Výbornú, cesta bez problémov, plná penzia, ubytovanie dokonalé, počasie báječné.
HOSTĽ: A kde ste boli ?
DOMÁCI PÁN: Počkaj, hneď si spomeniem (Rozmýšľa.) No... Ako sa volá ten záhradný kvet s trňmi?
HOSTĽ: Ruža ?
DOMÁCI PÁN: (Volá smerom do kuchyne.) **TAJNIČKA 1 - 4.**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne: **A:** priprav na streľbu - alkoholický nápoj - predložka - voľačo - hromada. **B:** Eleonóra, domácky - priliali - nepije alkohol, pejoratívne - starogrécky boh lesov. **C:** naparoval - **TAJNIČKA 4** - ženské meno. **D:** nechá samého - pomoc - úkryty zvierat v zemi - odlomil. **E:** predložka - svetlo ohňa - slzenie, básnický - Spojené štáty americké - dá na papier - striebro, ch. značka. **F:** odober - naverbovanie, národnostne - druh korenia - doslovný preklad - na inom mieste. **G:** vidina - horká pochutina - krv po česky - čistiaci prostriedok na nábytok - tam, národnostne. **H:** robili tik-tak - slovenský, skratka - napuchlina na pokožke - fešáci, historicky. **I:** ženské meno - maž - predložka - ten, po maďarsky - kanál - lesklý náter. **J:** solmizačná slabika - príde, zjaví sa - lúmen, fyz. skratka - druh horkého likéru - predložka. **K:** značka klavírov - trhali - ženské meno – zrazu
Zvisle: **1:** nepustila. **2:** morský vták - ruská rieka - druh syra. **3:** ale ba - **TAJNIČKA 1** - predložka. **4:** choď, po rusky - zápalka, po česky - koniec šachovej partie. **5:** taliansky fyzik - pomocníci baču. **6:** starý, po anglicky - prenájom , zastarane - Dunaj, po latinsky. **7:** značka kozmetiky - mesto vo Francúzsku - roztavuj. **8:** varecha, po maďarsky - **TAJNIČKA 3**. **9:** hliník, ch. zn. - opuch, po česky - druh piva. **10:** honosný dom - natlačili. **11:** ten, iný - uplakane. **12:** český zápor - prináša - vŕzgať, po česky. **13:** zárodok plameňa - **TANIČKA 2**. **14:** staroveké mesto, kde vznikla idealistická filozofia (6.-5. storočie p.n.l.) - titul šľachtica v mohamedánskom svete - diel, pozemkovo. **15:** pádová otázka - pripla - hora, po poľsky. **16:** oplodní peľom - člen protestantskej sekty. **17:** druh zeleniny - šialenstvo - atmosférický tlak, skr. **18:** primát - druh syra - značka váhovej jednotky unca. **19:** žena - od, po latinsky - onakým spôsobom. **20:** liek proti bolesti.
Pomôcky: AMATI, ARAS, ATA, AZ, ELEY, GALÁNI, ÍREK, ISTR, KALK, KAVAR, KVAKER, SAID, VOLTA.

Futbal počas trhov. Na „Šaňa“
Nagya sa spomínalo na jeho
memoriáli

Jubilejný 60. ročník Spišských trhov ponúkol okrem všakovakých dobrôt netradične aj futbal. A tak tí, ktorí mali plné žalúdky pečených kolienok, klobás, či masných langošov, alebo plné zuby kolotočov natrieskaných vrieskajúcimi tínedžermi, si mohli na futbalovom štadióne pozrieť už piaty ročník Memoriálu Alexandra Nagya.

Veľký futbalista, milujúci otec a manžel
Možno sa medzi čitateľmi nájdú aj takí, ktorým meno Alexander Nagy nič nehovorí, a tak je namieste nahliadnuť do jeho futbalového curriculum vitae. Populárny Šani sa narodil 10. 2. 1944 v Hajnáčke v rimavskosobotskom okrese. Ako aktívny hráč obliekal dresy Nitry, Žiliny, Trenčína, no „nesmrteľným“ sa stal hlavne zásluhou pôsobenia v košickej Lokomotive. Odohral 112 ligových zápasov, v ktorých strelil 27 gólov. Jeho talent si všimli aj tréneri vte-
dajšej silnej reprezentácie ČSSR, v drese ktorej odohral dve stretnutia. Na sklonku hráčskej kariéry prestúpil na Spiš a Nagy bol pre Spišiakov neoceniteľnou posilou, ktorá napokon zakotvila v metropole na Hornáde. Po zavesení kopačiek na klinec bez svojho milovaného futbalu neostal. Trénoval Levoču, Rimavskú Sobotu, Zvolen, VSŽ Košice, Nálepkovo, Ša-fárikovo, Smižany, Brezno, Lučenec, Revúcu, Michalovce a samozrejme aj Spišskú Novú Ves, kde sa nemalou mierou zasadil o vytvore-

pokračovanie na str. 7

recepty do starej macere
PAĽATEHO NAKLADAČKA

Kebi našo štatnici (a to som uražil) davali pozor na dejepise a ňemišľeli, že historija začína v ten dzeň, jak še narodzili, ta bi sebe možno zapametalí take šumne a aj pravdzive porekadlo „Rozdeľ a panuj!“ Inakši bi asi cežko pred paru rokami zrobili z Československa dva male štaciki a mi bi zme ňemušeli v stovežatej dňeška meňic peňeži a aj Češki bi znali o co nam idze, kedz ich zavolame zašpasovac na „čučoriedkovú stráň“. Ale hlavne bi zme dva dňi po hokeju kedz kus ta ňedostali na bendžo f karčme „U Paťateho“, bo bi še ňemohlo hrac Česko proci Slovensku a Pali bi še ňepomilil, kedz v Radhošti pod skokanskimi moscikami reval: „My sme tu doma!“ Ešči, že bul doma stari Paťati a šickich skrocil z dobrim piľkom a fajnimi kvašnimi hubami.

Co stari Paťati do hubovej nakladački daval?
ta jasne, že hubi, aľe for je f tím, jake. Ta že mlade hribiki, suhohribiki, mašľaki, kurčetka, ridziki, podpinki, plafki, žampijoni a ostatne, pozor! jedle hubki, ocet, soľ, cuker, peper, nove koreňje, bobkovi ľisteček, horčične semeno, kopor, oľej, murnu a cebuľu.

Ja na to stari Paťati išol?
Aj kedz zme toten kvašni zazrak jedli v maju, po hokeju, je jasne, že fľašečki z hubkami mal Paťati v špajzi už od minuleho ľeta. Najsamperfši dal majster kuhar varie do slanej vodi zmesku z totich hubkoch, co som hore napisal. A aj kedz še daju robic daftere i samostatňe, verce, že najľepši je pomješac, bo to je toten zazrak, co potim tak dobre šmakuje. Hubi ňehal prevrec das dzešec minuti, vibral na sitko a ohabil odkvap kac. Kim hubki kvapkali, jak kebi bulo Medarda, ta v inim harencu uvaril vodu, ocet, cuker a šicke ostatne koreňove dristi, co vidzice hore (okrem kopru) a ešči aj tote dva želeňini, murnu, narezanu na dlužku a cebuľu, naj to šľak trafi, narezanu na kanta. Kim še varilo, kukal cez okno na skokanske mosciki, či še dajaki gluptak nečuzga, abo dajaka krasavica ňespušča, aľe hvala bohu, šicke domace hlopi buli f ten dzeň trežve, ženi še spuščili už v noci a aňi narodni manšaft s Koudelkom ňemal akurat ľetnu pripravu. Kim murna jak, tak zmekla, pozbiral Paťati pohare zo stoloch, vicahnul stareho Rašku z karčmi a aj harenc zo zmesku, co še uvarila šturil do potočika za halupu, žebi stari Raška vitrežvel a nalef, do ftereho pujdu hubi vichladnul. Kedz v harencu vichladlo a Raška pretrežvel, po-trimal Paťatemu sitko, žebi odfiltrovali koreňini. Z regalika vibral umite fľašečki, na spodek dal kračik z kopru, z ložku nadžabal uvarene a precedzene hubki, do každej fľašečki šturil dva rezanki z murni a naverch rucil dva, tri šajbički cebuľe, doľal skoro po verch z nalevom a slavnostňe poľal s keľoš kaj kvapkami oľeja. Raška medzi tím zakuril v pecu, na bľahu naľal das centimeter vodi, Paťati poradne zavrel fľaški, poukladal na totu bľahu a šturili ich do ruri, jak še odborňe hvari sterilizovac. Das dvacec minuti. Ešči, že rura sterilizuje sama, bo še akurat začali schadzac perfše štamgasci a trebalo čapovac pivo. Po trecej rundze urobil karčmar veľku prestafku, vicahnul fľašečki z ruri, zabalil do deki, uložil na voľni stol a to bul čas, kedi stari Raška poslal ostatnim jednu rundu, jak še tu hvarelo- zapražki. Hlopi šedzeli zamišľeňe pri rumikoch a už še vicešovali, jak še na buduci rok otvorja kvašne hubki a budze še koštovac senzačna špecjalita od Paťateho spopod Radhošťa.
Škoda ľem, že aj o rok nesu hokejove majstrovstva zaš v Ostrave, bo do Švecka je to daľeko, kvašne hubi tam poznaju ľem v bajkoch, aľe nevešajme hlavu, bo vo Frenštáte pod Radhošťom su skoki na ližoch každi boži rok. A bo mi na Slovensku zme mali posledneho skokana ešči v minulom storoči (a aj to skakal do viški, ňe do dlužki), ta možeme trimac paľce aspoň totim českim. Bo jak hvari klasik:
SKOREJ ZMIZŇE PJESEK NA SAHARE Z PUŠČI
KIM ŠE NA SLOVENSKU ZAŠ DAJAKI SPUŠČI

Michal Buza st.

nie športových futbalových tried. Jeho srdce náhle definitívne dotklo 12. 4. 2010 vo veku 66 rokov. „Už je to päť rokov, čo nás náhle opustil náš otec, manžel a dedko. Tá prvotná bolesť už síce prešla, no ostalo po nej veľké prázdno, ktoré sa už nikým a ničím nedá nahradiť. Pre celú našu rodinu to bola obrovská rana, keďže to nikto z nás nečakal, lebo otec nemal navonok vážne zdravotné problémy. Bol už síce na dôchodku, no stále bol veľmi aktívny v bežných oblastiach života človeka. Venoval sa vnúčatám, chodil na záhradku, chatu, mame pomáhal s nákupmi, rád varil, hlavne pri príležitostiach, keď sme sa stretli celá rodina. Okrem toho trénoval žiakov, s čím súviseli ďalšie povinnosti. Stretával sa s priateľmi a keď mal čas, chodil na okolité futbalové zápasy dospelých, juniorov, či žiakov. Mať v rodine futbalistu nie je ľahké, určite mi dajú za pravdu všetky manželky, či priateľky futbalistov, ktoré vychovávajú deti. Mama to nemala ľahké, keďže babky boli ďaleko. Tréningy, zápasy, sústredenia atď., stále dookola. O to viac sme si so sestrou vážili chvíle, ktoré sme mohli s otcom tráviť. Hrávali sme spolu futbal, volejbal, tenis, či iné športy. V lete sme chodievali

do prírody, kde aj otec nachádzal relax od každodenných povinností. No a v zime skôr pohoda doma, v kruhu rodiny. Ako na futbalistovi som si na otcovi najviac vážil jeho zanietenosť pre tento šport, ktorá mu zostala aj po skončení jeho hráčskej kariéry, ďalej jeho ochotu „predávať“ svoje skúsenosti ďalším futbalovým generáciám, nielen ako tréner, ale aj ako pedagóg, či rodič. A v neposlednej rade jeho priateľskú, či až zábavnú povahu, pre ktorú naňho radi spomínajú hlavne jeho futbaloví kamaráti,“ spomína na svojho otca syn Róbert, ktorý už piaty rok spolu so svojou mamou odovzdáva trofej, v ktorej je vyryté meno nezabudnuteľného človeka.

„Šani“ sa z neba poctivo díval a koučoval, no slzám sa neubránil ani on. Trofej ostala na Spiši

A práve o ňu si to cez spišskonovoveské trhy rozdali slávne veteránske futbalové mená z Michaloviec, Prešova, Košíc a domácej Spišskej Novej Vsi. V prvom zápase v úmornej horúčave zdolali Spišiáci Prešov 4:1 a Michalovce si poradili s Košicami 6:3. Oku lahodiace akcie „starých“ pánov, ktorým vek nič neubral z fut-

balového majstrovstva, sa striedali so spomienkami na starého dobrého kamaráta a veru sem – tam sa v očiach futbalových matadorov zaleskla aj slza. Na to všetko sa „šani“ a od žiaľu, že so svojimi „chalanmi“ si už nemôže kopnúť do milovanej lopty, sa rozplakal aj on. A „slzy“ to boli veru poriadne. Búrka v jeho podaní znemožnila odohrať riadne finále, a tak si Spišiáci „kopli“ so Zemplínčanmi len penaltu, v ktorých dominovali 12:11 a trofej ostala doma. „V piatom ročníku sa prakticky stretli všetci doterajší víťazi memoriálov. Lenže na tomto podujatí nejde o prvenstvo a umiestnenie. Ani počasie nezmenilo nič na tom, že sa tu zišla opäť skvelá partia bývalých hráčov, ktorí si takouto formou opäť uctili a pripomenuli veľkú pamiatku nášho Šaniho,“ skonštatoval hlavný organizátor turnaja a manažér FK Spišská Nová Ves Patrik Brezovaj. A to, že tento memoriál nie je len o futbale, ale je hlavne o spomienke na skvelého futbalistu a výnimočného človeka dokumentujú aj slová jeho jediného syna, ktorými dal nádhernú bodku za týmto vydareným podujatím. „Memoriál vnímam ako peknú spomienku na môjho otca, na to, na čo popri rodine najviac miloval. Je pekné vidieť na tvárach bývalých futbalistov úsmevy a dobrú náladu, keď sa stretnú po nejakom čase a trochu „pokecajú“. O to je to zaujímavejšie, keď si to na ihrisku rozdajú ako za mladých čias. Škoda len, že nechodí viac divákov. Bojovnosť, rivalitu a snahu vyhrať, by určite ocenili nie len tí skôr narodení. Veľká vďaka patrí FK SNV, ale hlavne P. Brezovajovi. Myslím si, že si môjho otca veľmi vážil, pretože stále nájde spôsob, ako uskutočniť toto podujatie aj v týchto časoch, keď z každej strany počúvame, že nie sú peniaze. Ešte raz vďaka za celú rodinu,“ dodal Róbert Nagy.

Oliver Buza

fotoreportáž

Aj v tomto roku nadšenci okolo Paľa Bečarika zorganizovali cyklistické martýrium, ktoré si získava čoraz viac adrenalinuchtivých fanúšikov.

ČREPINKY ZO SPIŠSKONOVESKÝCH ARÉN

Atletika

O Patrícii Garčárovej sme už čo – to popisali, no ešte len 15 – ročná šprintérka odchovankyňa TJ TATRA Spišská Nová Ves nás svojimi výkonmi „núti“ opäť jej venovať zaslúžený priestor. Po tom ako nás úspešne reprezentovala na dorasteneckom šampionáte SR v Dubnici nad Váhom (striebró na 100 m, bronz na 200 m) sme s napätím očakávali, čo Paťa „vyvedie“ na juniorských šampionátoch v Nových Zámkoch. A veru ziskom dvoch zlatých šokovala nás i samú seba poriadne. Stovku prefrčala vo svojom osobnom maxime za 12,33 a aj na dvojstovke padol jej osobák – 24,95. Týmto časmi sa navyše kvalifikovala na MS do 17 rokov, ktoré sa v polovici júla uskutočnili v kolumbijskom Cali. Tam Patrícia zaplatila nováčikovskú daň, no skúsenosti, ktoré vstrebala, jej určite pomôžu v ďalšej kariére. „Moje dni strávené na MS do 17 rokov v americkom Cali hodnotím veľmi

pozitívne. Nabrala som veľa skúsenosti, videla som, čo a ako sa robí vo svetovej atletike. V prvý deň pretekov som mala príšerný stres, bála som sa, no keď som sa postavila na štart 100-ky, skoro som sa od šťastia rozplakala. Hneď na to som však dostala neprávom žltú kartu a to ma tak rozhodilo, že som sa už nevedela poriadne sústrediť. Napriek tomu som mala prvú šesťdesiatku vynikajúcu, ale potom to už nebolo to pravé orechové a časom 12,45 som celkovo obsadila 52. priečku. V druhý deň pretekania už som nemala taký stres a dvojstovku som zvládla celkom obstojne. Svojím druhým najlepším výkonom roka (25,28) som celkovo obsadila 35. miesto a myslím si, že tieto MS mi dali veľmi veľa,“ skonštatovala po obrovskej svetovej premiére Patrícia.

Tenis

Svoju veľkú premiéru na najslávnejšom tenisovom turnaji v anglickom

Wimbledone má za sebou aj odchovanec TK SNV Lukáš Klein. Posvätné trávnaté kurty mu príliš nepriali, keď v juniorskej dvojhre i štvorhre bolo jeho maximom 1. kolo, no už len samotná účasť na grandslamovom podujatí má v tenisovom svete veľký cveng. Skvelý výsledok však dosiahol ďalší reprezentant TK Spišská Nová Ves Igor Zelenay. Hráč, ktorý sa nemalou čiastkou zaslúžil o tohoročný postup Spišiakov medzi slovenskú tenisovú elitu, zohral významnú úlohu pri postupe Slovenska cez domáce Rumunsko do play – off o svetovú skupinu slávneho Davisovho pohára. Slováci v Constantci zvíťazili 3:2 a práve bod deblového špecialistu Zelenaya, ktorý spolu s Andrejom Martinom šokujúco zdolali favorizovaných Rumunov Florina Mergea, Horia Tecau 7:5, 6:3, 6:3, bol rozhodujúcim faktorom postupu Slovákov do daviscupovej baráže.

Oliver Buza

Rodinný klub na firemných základoch, ktorý sa o štyri roky bude biť o medaily

To je základná vízia nového šéfa basketbalistov Rast'a Javorského

Basketbalový klub BK 04 AC LB Spišská Nová Ves sa po sezóne 2014/2015 rozhodol vydať novou cestou. Kapitánsky mostík opustil po dlhých rokoch lemovaných úspechmi i pádmi dlhoročný predseda a basketbalový zanietenec Jozef Gonda a kormidlo predal do rúk Rastislavovi Javorskému. O svojich víziách a plánoch sa s nami ochotne podelil.

Rast'o, prevziať v dnešnej dobe zodpovednosť za chod klubu je vcelku riskantná a vôbec nie jednoduchá záležitosť. Prečo si sa takto rozhodol?

Dlho som sa rozhodoval, či ponuku, ktorá prišla niekedy na jar v tomto roku od Jožka Gondu, vôbec prijem. Ja som už pred troma rokmi v takejto funkcii pôsobil a preto viem, čo to znamená. Napokon som sa po dlhých rozhovoroch s priateľmi rozhodol, že do tohto procesu vstúpim. Veľmi mi pomohla myšlienka môjho dobrého kamaráta, ktorý mi neustále prízvukoval, že ak máš príležitosť a schopnosti niečo zmeniť, tak by bolo hriechom nevyužiť to. Mojim cieľom je spolu s partnermi vybudovať fungujúci klub na jasných pravidlách s presne vymedzenými kompetenciami. Určite nechcem pôsobiť v klube 20 rokov, stratilo by to totiž dynamiku. Moju „životosť“ vidím tak na štyri roky, potom by som to rád odovzdal mladším, ktorí by do toho opäť vniesli nový drah, tak ako sa aj my pokúsime práve teraz zmeniť niečo tak, aby novoveský basketbal bol opäť na vzostupe.

Podme si teda nové vízie rozmeniť na drobné. Kde vidíš klub o tri – štyri roky?

Vždy a všade treba postupovať postupnými krokmi. Vieme, v akej finančnej situácii sa nachádzame a mojím vstupom do klubu určite nepritiekli milióny. V nasledujúcej sezóne budeme klubom s najnižším rozpočtom, to však neznamená, že nechceme hrať dôstojnú úlohu v extralige. Našou prioritou bude zabudovanie talentovaných spišskonovoveských juniorov do A – tímu. Tých chceme skĺbiť s hráčmi, ktorí budú chcieť naštartovať svoju kariéru v extraligovom klube a tento mix by sme chceli doplniť o starších hráčov, ktorí už uvažujú o konci svojej kariéry a budú mať záujem odovzdať svoje skúsenosti mladším. Verím, že to bude fungovať a že postupne presvedčíme partnerov aj prípadných sponzorov, že to s basketbalom myslíme dobre. Okrem toho pride zmena

aj v myslení a filozofii fungovania klubu. Spišská bola vždy „rodinným“ klubom založenom na féroových vzťahoch. Toto chceme zachovať, no doba nás núti vniesť do toho nevyhnutné manažérske prvky. Bez „firemnej politiky“ to jednoducho nepôjde. Vybraní ľudia budú mať určený rozsah pôsobnosti s presnými pravidlami, zodpovednosťou i povinnosťami. Ak to všetko klapne, tak by sme do štyroch rokov mohli hrať o prvú štvorku.

Hovoriš o vybraných ľuďoch. Môžeš nám prezradiť ich mená?

Nový výkonný výbor má zatiaľ štyroch členov. Nebránime sa jeho rozšíreniu, niektorí oslovení partneri sa ešte aj vzhľadom na dovolenkové obdobie nevyjadrili, no do konca augusta by sme mali vedieť, s akým tímom pôjdeme „do boja“. Mládež bude mať pod palcom Erich Korfanta, ktorý bol doteraz šéftrenerom mládeže, no teraz bude mať aj manažérske úlohy. Dostáva teda do rúk väčšie právomoci, ale i väčšiu zodpovednosť za

mládež, na ktorej budeme veľmi stavať. Aktívne budeme pôsobiť na školách, kde chceme vyhľadávať nové talenty a ponúkať im podmienky v našom klube.

„V nasledujúcej sezóne budeme klubom s najnižším rozpočtom, to však neznamená, že nechceme hrať dôstojnú úlohu v extralige. Našou prioritou bude zabudovanie talentovaných spišskonovoveských juniorov do A – tímu.“

Viem, že potenciál v deťoch je, treba ho len objaviť a efektívne využiť. Extraligu si na svoje plecia berie bývalý mládežnícky hráč Spišskej Novej Vsi Michal Buza. Na funkcionárskom poli je to nováčik, no verím, že aj jeho nové, do istej miery neopozované postrehy, pomôžu v našom napredovaní. Samozrejme v úvode mu trochu pomôžeme, bude do toho zaangažovaných viac ľudí, no pod jeho vedením. Mimošportovú činnosť a marketing bude zastrešovať Ľubo Slaninka. Aj v tomto smere chceme zlepšiť komunikáciu s verejnosťou. Ľudia, ktorí prídu do haly na dve hodiny na basket,

si zaslúžia nielen športový, ale aj celospoločenský zážitok a je našou ambíciou im ho ponúknuť. Či už formou polčasových kultúrnych vystúpení, rôznymi

súťažami, ktorých cieľom bude vzbudiť u fanúšikov akúsi spolupatričnosť a hrdosť k modro – bielym farbám. No a štvrtým do partie budem ja, ktorý to bude celé riadiť a zastrešovať. Piate miesto vo výkonnom výbore chcem ponúknuť zástupcom mesta. Verím v zlepšenie komunikáciu s predstaviteľmi samosprávy, ja určite nebudem ten, na ktorom bude komunikácia zlyhávať. Chceme byť transparentným partnerom, keďže mesto je veľkým sponzorom aj nášho klubu. Takto majú šancu vidieť, kde tečú peniaze. Verím, že ponuku, ktorú som predostrel aj priamo pánovi primátorovi,

prijmu. To, že do tohto procesu nechceme miešať politiku, dokumentuje aj fakt, že sme na post hlavného trénera angažovali Dávida Demečka. Stavili sme na jeho „basketbalovú stránku“, nič iné nás nezaujímalo. Verím, že spoločne vyskladáme káder, produkujúci taký basketbal, ktorý opäť pritiahne diváka do športovej haly. Jeho úbyt看 chceme spoločnými silami zastaviť.

Uplynulé leto bolo na Spiši doslova pohrebiskom športu. Extraligové účinkovanie ukončili volejbalistky, volejbalisti, najvyššej súťaži dali zбоhom aj basketbalistky. Môže to nejakako „v dobrom“ pocítiť klub, keďže z rozdeľujúceho mešca vypadli „tri hladné krky“?

V prvom rade mi je veľmi ľúto, že spomínané kluby takto vypadli. My sme si nijako výrazne nekonkurovali, nebrali sponzorov. A či sa to nejak prejaví na prísune financií z mesta? Úprimne hovorím – neviem. Na tento kalendárny rok máme podpísanú zmluvu o dotácii, ktorú by sme mali dostať, zatiaľ neviem

o tom, že by sa malo niečo zásadne meniť. Chceme pracovať na tom, aby nám mesto viac dôverovalo a nebálo sa nám dať viac peňazí. Musíme pracovať transparentne, partneri, nielen mesto, musia vidieť, že ľudia k nám radi chodia a snáď budú následne aj oni ústretovejší. Dôležitým momentom je aj naša túžba spolupracovať s „veľkými“ športmi v našom meste. S hokejistami sme už nejaké rozhovory začali, plánujeme osloviť aj futbalistov a dohodnúť sa na užšej komunikácii. Spišská Nová Ves zasa nie je až také veľké mesto, hokejisti, futbalisti, aj my máme skoro rovnakého fanúšika, tak nech sa nestáva, aby nám napríklad kolidovali zápasy. Všetko sa dá vopred vyrokovať, budem rád, ak sa na takúto debatu nájde čas i priestor. Musíme si vážiť fanúšika a ak sa dohodneme a budeme sa navzájom podporovať, tak potom bude fanúšik odchádzať z našich športovísk spokojnejší. Za náš klub môžem zodpovedne vyhlásiť, že budeme robiť reklamu aj hokeju aj futbalu. Šport sa totiž robí v prvom rade pre ľudí a ja verím, že spolu s nimi sa nielen športová hala stane miestom pre fandanie, relax a zábavu. Na záver by som chcel dodať, že ma veľmi mrzí koniec, ktorý ohlásil fanklub „Šalene Gebule“. Tento druh fanúšikovania sa nedá nalinakovať, musí to byť v srdciach. Určite sa budeme s ľuďmi rozprávať a aj tu vidím priestor pre spoluprácu klubov, aby sme mali napríklad jeden fanklub pre celé mesto, ale to je na širšiu debatu. Verím však, že prídu noví ľudia, ktorí svojimi hlasivkami podpora šport v jeho najkrajšej forme. Veď hromové „Nová Ves“ znie tak krásne.

Tesne pred uzávierkou k nám dorazila ďalšia basketbalová novinka súvisiaca s vyššie napísaným. Piata stolička vo výkonnom výbore už má svojho nájomcu. V súlade s Javorského zámermi sa ňou stal zástupca mesta, primátor Spišskej Novej Vsi Ján Volný. Zdá sa, že Rast'o-va vízia o spolupráci nestojí na vratkých nohách...

Oliver Buza